

יהפוך להגנה מפני מפגש עם כאב נפשי וליצירת פסאודו תהליך נפשי (עמ' 136).

הווארד לוין (Levine), אולי התומך הנלהב ביותר של פרו בארצות הברית, טען גם הוא כי החלום המשותף והסקוויגל המילולי מתאימים למטופלים שיכולת החלימה שלהם כבר מבוססת יותר. על דברים אלה עונה פרו כי הדגש הוא אמנם על עולם החלום המשותף, אך כחלק מהאתיקה שלנו כמטפלים, אל לנו לשכוח את הנסיבות החיצוניות ולדאוג למטופל גם ביחס אליהן, בהתאם למצבו ולשיקול דעתנו. כמו כן, עבודת תשתית שתאפשר חלימה משותפת היא משמעותית וחשובה כשהמטופל עדיין אינו יכול להשתתף במלאכת החלימה המשותפת. סנל כותב כי קשה לו לחשוב כי פרו מתנגד לטענות אלה ואחרות, שכן מעולם לא טען שהתיאוריה שלו שלמה או מושלמת ושהיא מוציאה ומבטלת תיאוריות אחרות שאולי יכולות לעזור יותר ברגע נתון. הדגש של פרו הוא על החופש לאמץ זוויות ראייה תיאורטיות אחרות, אם המטפל נזקק לכך (עמ' 147).

הביקורת של כץ (Katz), שגם ערכה ספר מאמרים העוסקים בתיאורית השדה, התייחסה לדגש על השוויוניות וההבניה המשותפת של הקשר והנארטיבים שכוללים אותן, שכן בתחילת החיים פונקציית אלפא של התינוק אינה מתפקדת כמו זאת של האם ואין הבנית נארטיבים משותפת, אלא צורך בתפקוד מלא של המנגנון הנפשי של האם. תשובתו של פרו לטענה זאת חוזרת לדגש על מצב השדה ועל החשיבות המכרעת של יכולת המטפל לזהותו ולהתמקם בהתאם. כשאין פונקציית אלפא פעילה דיה אצל המטופל, עדיין מתקיים שדה שבו על המטפל לסבול את היעדרה של הפונקציה אצל המטופל ולפעול כפונקציה חיצונית עבורו עד שהמטופל יוכל להפנים את פונקציית אלפא של המטפל ולעשות בה שימוש עצמאי.

ביקורת נוספת הופנתה לתיאורי המקרה של פרו (עמ' 142), שהם רבים מאוד. הפירוש של פרו למטופל, שהביא לטרנספורמציה, והאופן שבו הגיע אליו לא תמיד ברורים לקורא, כך שקצת כמו בתיאורי המקרה של ויניקוט, מתעוררת לפעמים תחושה שנעשה "קסם" שחולל שינוי. אני יכול להעיד על עצמי כי לעתים קשה להבין את המהלך שהביא לשינוי אצל המטופל. פרו טוען כי המקרים נועדו להמחיש רעיון כלשהו אך אינם יכולים לשמש ככלי עבודה או כמתכון; הוא אינו מסוגל או רוצה להביא מתכון כזה, שיהיה דל ומצומצם, ללא הטעמים והריחות שיש בתבשיל עצמו.

מתוך ניסיוני, הקושי העיקרי אינו דווקא מול ביקורת כזאת או אחרת. כל תיאוריה ראויה זוכה לביקורת ומתוכה, בין השאר, היא מתפתחת. הקושי הגדול ביותר הוא הצמדת מושגים מתיאוריה אחת לאחרים והחלפה בין דומות לזהות. בתיאורית השדה, לדוגמה, קיים דמיון בין השדה לבין השלישי האנליטי, וכן בין הפירוש הבלתי רווי לפירוש הוויניקוטיאני.

כמו כן, יש אלמנטים בקשר השוויוני בין המטפל למטופל הדומים לתיאוריה האינטר-סובייקטיבית, וכך הלאה. יחד עם זאת, תפיסת הלא-מודע הבינויאנית, תפיסת השדה על הרדיקליות שבה, תפיסת הסובייקט כאוסף דמויות המכוננות הדדית בשדה בכל רגע נתון, וכן הדגש על בדיקה של תגובת המטופל לפירוש (הנגזרת הנארטיבית של המטופל) הופכים תיאוריה זאת לייחודית ופורצת דרך.

ספרו של סנל מציג את התיאוריה באופן אחראי וצנוע, ומביא דוגמאות קליניות וציטוטים רבים של אנשי האסכולה. זהו מתאבן מוצלח למנות נוספות מהתיאוריה.

ספרות:

1. Snell R., Cézanne and the post-Bionian field: an exploration and a meditation. London, Routledge, 2020.
2. Bezoari M., Ferro A., Listening, interpretations and transformative functions in the analytical dialogue. Rivista di Psicoanalisi, 35(4), 1014-1050, 1989.
3. Baranger M., Baranger W., The analytic situation as a dynamic field. Int. J. of Psychoanal., 89(4): 795-826, 2008.
4. לוי ר., שינויים בפונקציית אלפא של השדה. שיחות, מ' (1): 8-1, 2025.
5. לוי ר., הכנסת אורחים והכלה: על האתיקה של המפגש הטיפולי. שיחות, כ"ד (1): 40-49, 2009.
6. לוי ר., ממחסום להתמרה: שימוש מאפשר התפתחות בהתערבויות שאינן פרשניות מתיאורית השדה הפוסט-בינויאנית. בינינו – כתב עת ישראלי לפסיכותרפיה פסיכודינמית, ב' (2): 32-42, 2025.



דונלד מלצר

התהליך הפסיכואנליטי

תרגום מאנגלית: יואב גרובייס

עריכה מדעית בעברית: ארנה אלבק ומרגי קפלינסקי

עריכה מדעית באנגלית: מג האריס ויליאמס

תל-אביב, תולעת ספרים, 2025, 121 עמ'.

הדר קמפינסקי שוייצר¹

דונלד מלצר, לימים פסיכיאטר ופסיכואנליטיקאי בחברה הפסיכואנליטית הבריטית, נולד בארצות הברית. בשנת 1954 ביקש העברה ללונדון במסגרת תפקידו כפסיכיאטר ילדים בחיל האוויר האמריקאי, כדי לעבור אנליזה אצל מלאני קליין. "זה לא היה עניין של תשוקה כי אם של חיים ומוות", סיפר, והוסיף כי "התאהב עמוקות בתהליך הפסיכואנליטי ויפיו הילך עליו קסם" (1).

¹ מכון תל אביב לפסיכואנליזה בת זמננו.

hadarkem@gmail.com

הבלבולים שהמטופל סובל מהם, והימצאות על סף העמדה הדיכאונית.

בסופו של דבר, מטרתו של תהליך פסיכואנליטי, לדידו של מלצר, אינו "ריפוי ישיר אלא חקירת המציאות הפנימית, שבאמצעותה מתאפשר תהליך השינוי ומתחזק כוחם של האובייקטים הטובים הפנימיים" (עמ' x). חקירה זו מתאפשרת כשהמטופל, בעזרת הזדהות הפנמית, מפנים לתוכו את הפונקציות שהאנליטיקאי ממלא עבורו והופך אותן לשלו.

אין פלא שהשלב הראשון הוא איסוף ההעברה. עבור מלצר, מהות האנליזה ומה שמבחין אותה מכל שיטת טיפול אחרת היא חקירת יחסי ההעברה: בהם מתקיים ההווה של התהליך האנליטי, הווה שבו מתלכדים יחד העבר והעתיד. מלצר טוען ש"ההעברה וההעברה-הנגדית משקפות את החוויות הילדיות הרגשיות הלא-מודעות שפועלות בתהליך ושפריעות לתפקוד החלק הבוגר" (עמ' xi).

מלצר מוסיף לגופנו איבר שהוא מכנה "איבר המודעות": זהו האיבר המשמש את האנליטיקאי כדי לגלות, דרך יחסי ההעברה, את ההיבטים הילדיים, אלה המעדיפים לפעול (acting out) במקום לתקשר מילולית. המודעות לכך היא שמאפשרת את הפעילות האנליטית, זו המבחינה בין פעולה לבין חשיבה והמתמקדת בחיפוש אחר האמת.

'איבר המודעות' הוא זה שמאפשר לאנליטיקאי לשאת את ההשלכות של המטופל לתוכו, תוך פיתוח סקרנות מדעית ומסירות להבנת המתרחש במונחים פסיכואנליטיים. "האנליטיקאי מנסה 'להכיל' את ההיבטים הילדיים של הנפש ולתקשר על אודותיהם בלבד, תקשורת זו היא פעילות הפירוש של האנליטיקאי ועם הזמן תתרום ליכולתו של המטופל להגיע ל'תובנות'" (עמ' xii), ההדגשה במקור). מלצר מדגיש שבמיוחד בטיפול בילדים, "יש לנסח את הפירושים הראשונים בעדינות וללוותם בשפע של הסברים באשר לאופן שבו אנליזה שונה ממצבים רגילים בבית ובבית הספר" (עמ' 8). יחד עם זאת, הוא סבור שביסוס התהליך האנליטי אינו מסתמך רק על הפירושים כי אם גם על יצירת ה־סטינג שבתוכו יתגלו ביטויים של תהליכי ההעברה שמקורם בנפש המטופל, והוא (ה־סטינג הברור והעקיב) הכרחי להכלת החרדות של המטופל.

מלצר, בדומה לקליין, מייחס חשיבות לפרידה הראשונה באנליזה לביסוס יחסי ההעברה. לפי גישה זו, הפרידה הקונקרטי, בסוף השבוע או בחופשה, מסמלת את הנפרדות של הסובייקט מהאובייקט, לצד התלות בו. ההכרה בנפרדות היא אמנם תנאי לכינון הסובייקטיביות ולעצמאות נפשית, אולם בתחילת הדרך היא מסמלת לנפש סכנה כמעט קיומית ומעוררת חרדה רבה. הכלת החרדה והבנתה על-ידי האנליטיקאי מגבירה תחילה את התלות בו. לכן, הצלחת התהליך תלויה בהזדהות הפנמית עם הפונקציה האנליטית המיוצגת על-ידי האנליטיקאי, ובמעבר מתלות לעצמאות הכוללת אחריות על המציאות הנפשית. היחסים האנליטיים אינם תחליף להורים, ואינם מתבססים על ציות. לכן מלצר

התאהבות זו הובילה לכתובת הספר שלפנינו כבר ב-1967, ובהמשך הובילה היקסמותו מהפסיכואנליזה לכתובת הספר "תפיסת היופי" (ב-1988). לאורך שנות פעילותו נעה כתיבתו ש0ל מלצר בין חקירה דידיקטית של התהליך האנליטי ומבנה האנליזה לבין עיסוק במשמעויותיו האסתטיות. עבורו, היופי והאמת הם אותו הדבר, והפסיכואנליזה היא יותר אמנות מאשר מדע. במבוא המקיף למהדורה העברית של הספר מציגות העורכות המדעיות כי הוא עומד על "רגל קליינאנית", בשעה שב"תפיסת היופי" ניכרת השפעתו של ביון, שהן מכנות "הרגל הבינאנית" (עמ' ix). מאוחר יותר, בספרו "הקלאוסטרם" (1992), התמקד מלצר גם בצדדים הפחות אסתטיים של הקשר הבין-אישי, כפי שאלה מתבטאים בעיקר בהזדהות החודרנית.

קריאה בספר הראשון שכתב אדם דומה לצפייה בסרטו הראשון של במאי, ויש אומרים שבאלה גלומה התפיסה שרק תלך ותתרחב בהמשך; "הכל" נמצא כבר שם. חלקי הספר מבטאים זאת היטב: הראשון עוסק בשלבי התהליך, ואילו השני מתמקד בהיבטים האסתטיים-הפילוסופיים של העבודה הפסיכואנליטית. רוצה לומר, ראשית יש להבין באיזה שלב נמצאים, מה היה קודם ומה צפוי אחר כך, ואז אפשר להתמסר להיבטים הפואטיים והאסתטיים של החוויה הפסיכואנליטית, שבעיניו היא לא פחות מקסומה.

"התהליך הפסיכואנליטי" בנוי משני חלקים, ובסופם נספחים. בחלק הראשון, "שלבי התהליך האנליטי" (עמ' 4-55), מלצר יוצר מתווה אוניברסלי של התהליך הפסיכואנליטי. מעניין לקרוא שהוא מבוסס על התנסותו בטיפול ובהדרכה על אנליזות בילדים: ההבנות שהוסקו בחדר המשחקים יושמו אחר כך גם בחדר הטיפולים. זוהי חשיבה הדומה למהלך שעשתה קליין, שהשתמשה בממצאים קליניים מאנליזות של ילדים כבסיס להבנה תיאורטית וטכנית רחבה יותר, הרלוונטית גם לאנליזות של מבוגרים. גם אם הצורה שונה, המבנה הוא אותו מבנה.

מלצר סבור כי "לא ניתן לדון בשיטה האנליטית בלי לייחס כל מרכיב בה להמשגת המנגנון הנפשי" (עמ' 92). בעיניו, המבנה הנפשי מורכב בין היתר מחלקים ילדיים ומחלקים בוגרים. החלק הבוגר מבוסס על הזדהות והפנמה של אובייקטים בוגרים, ותפקידו לנהל את החלקים הילדיים, "כלומר, לאפשר את הוויתור על העמדה הנרקיסטית הילדית לטובת יחסי אובייקט מובחנים ונפרדים, ולוותר על האומניפוטנציה לטובת אחריות על החיים הנפשיים" (עמ' xi).

הניסיון לאוניברסליזציה של שלבי התהליך האנליטי מעניין במיוחד, ואינו שכיח בכתיבה הפסיכואנליטית. אנו רגילים לחשוב על מטרות האנליזה (להפוך לא-מודע למודע, להגיע לעמדה הדיכאונית, להצליח להתאבל, לשאת כאב נפשי, לחוות קשר מיטיב ועוד), ופחות על השלבים המאפיינים את התהליך עצמו. מלצר ממשיג חמישה שלבים שראשיתם באיסוף ההעברה וסופם בגמילה מהאנליזה. בין לבין מצוי שלב של מיון

הנצמד להורה, ויכול לחוש בעצמו את היופי והטוב שבתהליך האנליטי. כאמור, מלצר חוזר על הרעיון שבסוף התהליך, המטרה היא אנליזה עצמית: הפנמה של הפונקציה האנליטית על-ידי המטופל.

החלק השני של הספר, "משימת האנליטיקאי ותפקידיו" (עמ' 59-102), עוסק לא רק בתהליך האנליטי אלא גם בחוויה האנליטית, וכולל התייחסות מפורטת למדי לשני מקרים, האחד של ילדה בת 11 והשני של ילדה בת 4 וחצי. מלצר מביע תקווה שדעות מוקדמות לא יפריעו למטפלים במבוגרים לקרוא וללמוד על מהות האנליזה גם מתיאורי מקרים של אנליזות בילדים. הוא מדגיש ש"במקרה של מטופלים גבוליים ופסיכויטיים, של מתמכרים או פסיכופתים, תהיה ההקבלה לאנליזה של ילדים ברורה יותר, שכן אז נחוצה הסמכות או התמיכה של אדם אחר או של מוסד אחר, בין שבאופן קבוע ובין שלפרקים" (עמ' 68). בכל אופן, הוא מצביע על הצורך לחבור לחלק הבוגר של המטופל, יהיה גילו הכרונולוגי אשר יהיה, ולהגיע למצב של שיתוף פעולה במטרה להשיג אחריות משותפת על העבודה האנליטית. "לקיחת האחריות הזו, שהיא בסופו של דבר לקיחת אחריות על המציאות הנפשית, יכולה להתרחש בגיל צעיר הפליא" (עמ' 67).

שני הפרקים האחרונים בספר, "העבודה האנליטית" (פרק 8, עמ' 85-98) ו"פסיכואנליזה כפעילות אנושית" (פרק 9, עמ' 99-102) הם פרקי השראה, החדורים כבוד לשיטה האנליטית, לעמדה האנליטית ובמיוחד ל'רוח' האנליטית. מלצר מפרט את מה שמחייב התפקיד האנליטי: "לקלוט את החומרים הקליניים, הן התוכן הן ההתנהגות, להכיל את הכאב הנפשי המושלך, לחשוב על סיטואציית ההעברה ולבסוף, לתקשר את הבנת האנליטיקאי, טנטטיבית ככל שתהיה בכל רגע ורגע" (עמ' 89). מלצר חוזר ומדגיש שוב ושוב את חשיבות הסיטינג האנליטי במובן המוכר לנו, אך מתייחס גם לאנליטיקאי עצמו: "עלינו להפנות תשומת לבנו אל היחידה שבבסיס הסיטינג – מצב הנפש של האנליטיקאי – ולחקור את ההיבטים השונים המגולמים במושג העמדה הפסיכואנליטית" (עמ' 86, ההדגשה במקור).

ביחס לסיטינג, מלצר מזכיר ביטולי גגישות מצד מטופלים באמצע היום, "המותירים 'חור' ברצף העבודה, ואז איכות העבודה מושפעת לרעה בהמשך היום... 'קצב' העבודה נקטע" (עמ' 101). זהו מצב שכולנו מכירים, ולדעתי מלצר מגדיר חוויה זו במדויק. בבסיס העמדה שהוא מייצג מוכרח להימצא ההתמסרות לשיטה האנליטית. כאן נכנסת לתמונה התשוקה. באותו הקשר נזכרתי באמירה של חנה סגל בראיון, שבו הדגישה שהעיסוק בפסיכואנליזה קשור ותלוי בתשוקה לפסיכואנליזה. היה לה ברור שיש עוד גישות טיפוליות לגיטימיות, אבל כדי לשמור על הסיטינג האנליטי החיצוני והפנימי, נדרשת עוצמה רבה של תשוקה.

התועלת מהטיפול, לפי מלצר, אינה נובעת מתכונות האישיות של האנליטיקאי: "כל תועלת כזו יכולה לצמוח רק מהתפקידים האנליטיים שלו, כלומר מהדרך שהוא מנהל את התהליך הפסיכואנליטי" (עמ' 86). הוא מזהיר אותנו משימוש מגלומני בכוח

ממליץ לנו על מערכת יחסים שנבדלת מחיי היום-יום, אשר תתפתח לכדי "עבודה פרטית, משותפת ואחרית" (עמ' 5). נושא האחריות חוזר בכמה מקומות בספר כדי להבהיר שבסופו של דבר מטרת האנליזה שהאדם יקבל אחריות על עולמו הנפשי; כך גם האנליטיקאי מחויב אחריות על עולמו שלו, כלומר על שימת לב להעברה-הנגדית.

שני השלבים הבאים עוסקים במיון הבלבולים הגאוגרפיים והאזוריים, "ארגון המציאות הפנימית מתקיים לפי קטגוריות גסות וראשוניות ומיון מסוים בין אזורים הופך אותם לזהים ולתחליפיים" (עמ' xvii). במצב הבלבולי יש שימוש נרחב בהזדהות השלכתית, ומיון הבלבולים הגאוגרפיים מתייחס להבהרת הגבולות בין האני לאובייקט ולביסוס ההבחנה בין פנים לחוץ. הבלבולים האזוריים הם רעיון מורכב יותר, הקשור לפונקציה של אזור אנטומי: בלבול בין אזורים ארוטוגניים הקשורים לפתחי גוף שונים ולתוצריהם, לבין הפונקציות שלהם שנחות כניתנות להחלפה. למשל, שתן=נוזל זרע=רוק, צואה=פיין=תינוק, או פטמה=פה=לשון ופה=וגינה=פי הטבעת (עמ' 32). רעיון הבלבולים אינו קל לעיכול, אך המבוא שכתבו העורכות המדעיות של התרגום לעברית מסייע להבנתו.

השלב הבא, המכונה על "סף העמדה הדיכאונית", מהווה חידוש ביחס לחשיבה על העמדות הפרנואידית-סכיזואידית והדיכאונית. מלצר מציע שלב מעבר לקראת הפרידה מהאנליזה ומהאנליטיקאי. המורכבות המאפיינת שלב זה היא סביב התלות. מצד אחד, מתחזק האמון באנליטיקאי ויש הכרה בחשיבותה של העבודה האנליטית, ובהיות המטפל אובייקט טוב; אולם מצד שני, היכולת לשאת יחסי תלות עדיין לא התבססה דיה, ומופיע דווקא חוסר אמון. החלק הילדי מנסה עכשיו, בדרכים שונות, להילחם באובייקט שבו הוא תלוי, אף שמדובר באובייקט טוב ואולי דווקא בשל כך: "זהו הקרב האחרון של האגוצנטריות" (עמ' xx). המאבק באובייקטים הטובים כולל ביקורת כלפי המוסד ההורי וכלפי האנליטיקאי, והמטופל חווה אותם כמי שרוצים לנצל את מעמדם למילוי צרכיהם האגוצנטריים.

שלב זה עלול להיות הרסני לאנליזה, או דווקא להוביל, על-ידי פרשנות ועיבוד נכונים, להכרת תודה ולביטויי אהבה כלפי האובייקט הטוב. יש כאן מהלך של הרס ותיקון, שמתבטא במיתון ההרסנות; זה מאפשר למטופל לבסס את מעמדם של האובייקטים הטובים הפנימיים וכך להתפתח מעבר לסף, אל העמדה הדיכאונית. מלצר סבור "כי בעבודה האנליטית זהו האזור שבו ההתנגדות העיקשת היא הנפוצה ביותר, אצל מבוגרים וילדים כאחד" (עמ' 45). השלב הבא מכונה "תהליך הגמילה", והוא מתאפיין בהזדהות של המטופל עם העבודה האנליטית, אמונה בה, הכרת תודה על ההזנה שקיבל ופיתוח היכולת לשאת את הנפרדות ולהמשיך באנליזה עצמית. יחסי ההעברה משתנים כשהמטופל מכיר באנליטיקאי כאובייקט חיצוני, אינו זקוק עוד להיצמד אליו באופן קונקרטי, כילד

בפרק האחרון בספר, "פסיכואנליזה כפעילות אנושית", מלצר מתייחס לייחודיות שבעיסוק בפסיכואנליזה. הוא מציין את החשש מהנזק שיכול להיגרם לאנליטיקאי העוסק בפסיכואנליזה בשל הכאב הרב שהוא סופג לתוכו, וכן ממקם את הפסיכואנליזה בשורה אחת עם פעילות אמנותית ועם פעילות אתלטית. פעילויות אלה "נסמכות על הלא-מודע, תחת הארגון והתצפית של איבר המודעות" (עמ' 101). כמו כן בפעילויות אלה יש צורך בשמירה על 'כושר': "...לא מיומנותו של הפסיכואנליטיקאי, לא הידע שלו וגם לא אופיו, כי אם 'כושרו' והשאלה כיצד להישאר בו ולא לצאת ממנו" (עמ' 100). שמירה על כושר משחררת את היצירתיות. היצירתיות חשובה מאוד למלצר כי היא מבטאת את האינדיווידואליות של כל אמן, אתלט ואנליטיקאי. המחויבות לקסינג, מצד האנליטיקאי, מאפשרת לו לשמור על 'קצב' ועל 'כושר', אולם עליו לזכור גם את מגבלותיו ואת הצורך במנוחה. מלצר מציע לנו לתכנן היטב את סדר יומנו, את הפעילויות שלנו: מתי מטפלים, מתי מודרכים, מתי מדריכים ומתי יוצאים לחופשה.

ס פ ר ו ת :

1. מלצר, ד. (2010). מקראת מלצר. תל-אביב, תולעת ספרים, 2013.

תרפויטי, ולכן דוגל בשייכות להכשרה, להדרכה, לסמינרים מקצועיים ולשיח עם עמיתים. זאת, גם כדי לעמוד בלחץ שמפעיל המטופל על ההעברה-הנגדית של האנליטיקאי ולהסיטו מהשיטה הפסיכואנליטית לעבר פעולה, חינוך, מתן עצות, עידוד וכו'.

מלצר עוסק גם בשאלה מדוע האנליטיקאי מסכים לקבל לתוכו את הכאב הנפשי המושלך עליו, ומגיע למסקנה שזהו שילוב בין סקרנות מדעית לבין מסירות לשיטה האנליטית. שילוב זה מוליד נחישות עוצמתית. שאלה נוספת שמעסיקה אותו היא אם פעילות הפירוש של האנליטיקאי היא חלק מהקסינג, או רק אמצעי לעיבוד חוויות מכאיבות. נראה שהתשובה היא שאין להפריד בין הפעילות המפרשת לבין הקסינג; הפרשנות היא מרכיב מרכזי בקסינג. נושא נוסף שמעסיק אותו הינו הכל-יכולות הנפשית. בעיניו, על ההתפתחות באנליזה לכלול ויתור על החלקים הילדיים של העצמי, ובעיקר על אשלית הכל-יכולות שלהם. ללא ויתור, לא תהיה התקדמות לעבר עמדה דיכאונית, או במלים אחרות, ללא ויתור על הכל-יכולות, לא יוכל החלק הבוגר לקבל את הפיקוד על הנפש. הויתור על הכל-יכולות מאפשר גם ויסות של החרדה, ומכאן שהוא יכול להוביל לשינוי במבנה הנפשי.